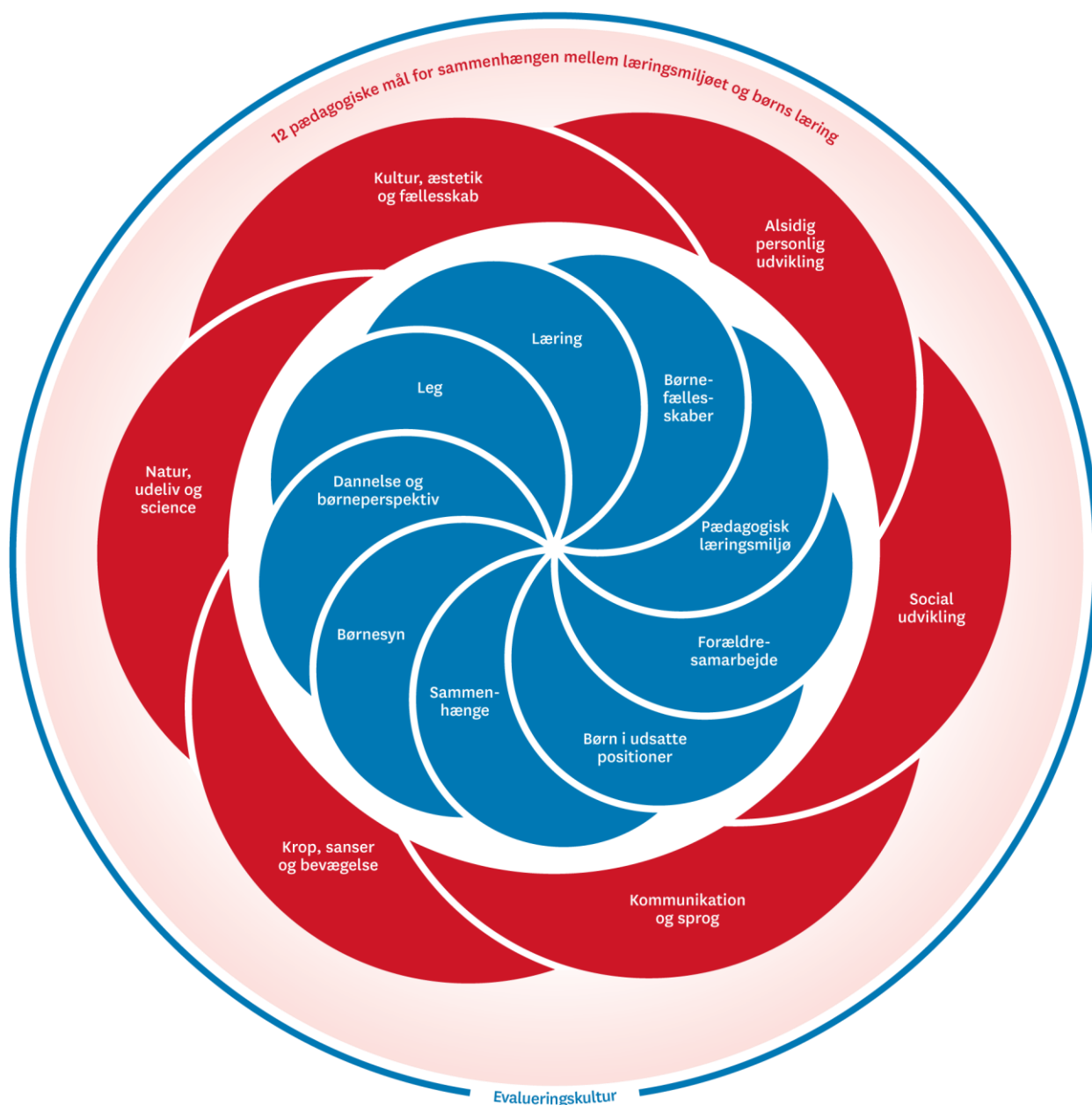

Pædagogisk læreplan for Specialbørnehaven Spiren 2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Spiren er en specialbørnehave, der modtager børn i alderen 0-6 år, der har brug for særlig støtte og hjælp. Det kan f.eks., være børn, der ikke er alderssvarende udviklet, forskellige former for hjerneskader, syndromer, kromosomforandringer, cerebral parese og børn med udviklingsforstyrrelser som autisme eller ADHD. Der er 5 stuer med ca. 8 børn på hver. Hertil er der knyttet 3-4 pædagoger og en studerende. Pædagogerne i Spiren har særlig specialpædagogisk viden og erfaring og er derfor i stand til at skabe og tilrettelægge de bedste lærings- og udviklingsmuligheder for børnene. Derudover er der tilknyttet 3 fysioterapeuter med specialiseret viden inden for børn med særlige behov, som arbejder tæt sammen med pædagogerne omkring børnenes motoriske udvikling.

Spiren har en afdeling Spirrevippen, som ligger i Dagtilbud Hatting Solstrålen. Spirrevippen har egne lokaler og indgang og fast tilknyttet personale. Spirrevippen benytter Solstrålens fællesområder og legeplads. Spirrevippen har plads til 8 børn. Der er tilknyttet 4 pædagoger, 1 medhjælper og 1 fysioterapeut 2 dage om ugen.

Hverdagen hos os er præget af nærhed, hverdagsrutiner, rytme, struktur og succesoplevelser. Vi forsøger at skabe en forudsigelig hverdag med fokus på succesoplevelser og på at skabe betingelser og læringssituationer for børnene, der styrker børnenes muligheder for at mestre eget liv.

Spiren tilbyder weekendbørnehave 22 weekender om året, som er et tilbud til alle børn i Spiren. Her er der mulighed for at være både en del af weekenden og hele weekenden, med eller uden overnatning.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Spiren arbejdes der med udgangspunkt i specialpædagogik, hvor fokus er på at tilrettelægge individuelle læringsmiljøer, hvor respekten for det enkelte barns ressourcer, kompetencer og særlige behov imødekommes. Hverdagssituationerne byder på masser af læring, hvor det eksempelvis kan være det at tage jakke på, der er i fokus, eller det at være i et samspil med andre børn. Der arbejdes med en systematisk, ro-givende og projektorienteret tilgang i det pædagogiske arbejde med børnene, hvor videooptagelser særligt af voksen-barn samspillet er i fokus. Nøgleordene i hverdagen er struktur, motivation, kravtilpasning, visualisering, genkendelighed og kontinuitet. Ud over de mål, der fastsættes for hvert barn ved visitation, udarbejdes der i samarbejde med forældrene, mål og handleplaner for, hvad barnet har brug for at lære, udvikle eller støttes i. Ud fra disse handleplaner tilrettelægges en individuel systematisk indsats, hvor video og supervision indgår i arbejdet. Analyse og evaluering er en vigtig del af vores metode, så vi hele tiden er i stand til fagligt at begrunde, hvorfor vi gør, som vi gør og ændre/justere i vores pædagogik, hvis ikke det, vi gør, virker.

Vi arbejder ud fra en helhedsorienteret indsats omkring barnet. Det betyder, at pædagogerne samarbejder med både fysioterapeuter, småbørnsvejleder, psykologer og sygehusvæsenet omkring barnets trivsel, læring og udvikling. Ligeledes forudsætter en helhedsorienteret indsats, et tillidsfuldt og tæt samarbejde med forældrene.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Spiren arbejdes der med læring af nye kompetencer i både den voksenstyrende læringsituation samt den børnestyrede legesituation. Der arbejdes med målrettet træning med børnenes fysiske udvikling, kommunikation og sociale kompetencer. Vi arbejder for at sikre barnet succes i aktiviteten samtidig med, at vi arbejder med det enkelte barns zone for nærmeste udvikling. De børn, der er i Spiren, skal ofte lære at lege. Derfor arbejdes der med individuelle tilrettelagte læringsituationer. Vi arbejder i en vekselvirkning, mellem at børn lærer i legen med andre børn og at skabe et læringsrum, hvor voksenstyring og voksendeltagelse er nødvendig for at fremme læringen i legen med børnene. Pædagogens rolle kan være at udfordre og ”forstyrre” barnets leg for at skabe udvikling og læring, desuden kan pædagogen være vejviser, og vise hvordan der kan leges.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Spiren samarbejder vi med forældrene om barnets trivsel og læring. Når barnet trives, er der overskud til at lære nye færdigheder. Dette gør vi i dagligdagen, til møder og ved at lave mål for barnet sammen med forældrene. Børnegruppens udviklingsalder spænder vidt. Det kan komplicere læringsforudsætningerne i børnegruppen. Derfor er det det enkelte barns trivsel og læring, der er i fokus. Vi arbejder herefter med, hvordan det enkelte barn kan indgå i børnegruppen. Dette kan f.eks. være at indgå i fælles aktiviteter på forskellige niveauer.

I Spiren holder vi følgende samarbejds møder med forældre: opstartsmøde, når et barn starter i Spiren, opfølgende møde 3 måneder efter opstart, målmøde, hvor der fastsættes mål for det enkelte barn samt statusmøde en gang årligt. På møderne vil der blive vist video af barnets hverdag i Spiren. Desuden er der mulighed for at afholde netværksmøder efter behov.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i Spiren kan i perioder af deres liv være i ekstra udsatte positioner. Dette kan være i forbindelse med forældres skilsmisse, en flytning, sygdom, forandringer i barnets hverdag mm. I disse situationer samarbejder vi med forældrene om at give børnene så meget tryghed i Spiren, at det fortsat giver mulighed for trivsel og læring. Dette kan bl.a. være ved at sætte ekstra struktur og overskuelighed op for barnet.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Spiren samarbejder vi med de forskellige skoler omkring skolestart. Vi overleverer information omkring det enkelte barn, så vi sikrer den bedst mulige overgang fra børnehave til skole. For nogle børn vil det være relevant at besøge skolen inden skolestart. Dette planlægges med udgangspunkt i det enkelte barns behov. Vi arbejder på, at det enkelte barn har flest mulige færdigheder, som kan hjælpe det enkelte barn med at være en del af et fællesskab, når barnet starter i skole. Barnet bliver i Spiren frem til skolestart i august.

Når et barn skal i skole, bliver det enkelte barn visiteret til et skoletilbud. Inden visitation vil der være udarbejdet en PPV af tilknyttede psykolog og der vil blive afholdt et møde med forældrene, hvor PPV'en bliver fremlagt, og tilbuddet om de forskellige skoler bliver gennemgået.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

I Spiren benytter vi legepladser og indkøbsmuligheder i nærheden sammen med børnene, så de lærer lokal området at kende. Vi benytter hallerne på skolerne, både i Bankager og i Hatting. Desuden benytter vi svømmehallen i Forum Horsens og tager på tur rundt i kommunen.

Vi samarbejder desuden med Krokushavens børnehave om at skabe legerelationer på tværs af institutionerne. Ligesom børnene i Spirrevippen har mulighed for at danne relationer til børnene i Solstrålen.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Spiren tænker vi i kreative løsninger for at integrere det pædagogiske arbejde i læringsmiljøet. Vi skaber små rum både ude og inde, som giver det enkelte barn ro til læring. Vi søger alternative læringsmetoder for at skabe bedst mulige læringsmiljøer. Dette kan være digitale løsninger, som giver børnene mulighed for at deltage i en aktivitet eller for at skabe motivation for læring. Vores læringsmiljø vil ofte være voksenstyret. Den voksne har på denne måde mulighed for at skabe et miljø, der er overskueligt for det enkelte barn, samt at motivere.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I Spiren arbejder vi på, at alle børn kan mestre noget. At barnet får færdigheder, de kan mestre i livet. Dette kan være at tage tøj på, spise selvstændigt eller cykle. Vi arbejder i et tværfagligt samarbejde mellem pædagoger, fysioterapeuter og forældre om at lave mål for det enkelte barn.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I Spiren møder vi alle børn ud fra deres forudsætninger og behov. På alle stuer arbejdes der på, at børnene inkluderes i et fællesskab, uanset barnets forudsætninger for deltagelse. Dette betyder, at børnene kan deltage i den samme aktivitet på forskellige udviklingsniveauer og præmisser. F.eks. kan nogle børn deltage i samling ved bordet i rundkreds, og andre børn kan deltage ved at være i et tilstødende lokale med åben dør, eller ved at være i bevægelse på stuen og gå til og fra aktiviteten. Børnene kan deltage i fællesskabet på de præmisser, som passer til det enkelte barn.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Det vigtigste for os er at give barnet mulighed for at kommunikere.

I Spiren arbejder vi på at udvikle det enkelte barns sproglige og kommunikative kompetencer. Dette gør vi ved at arbejde med alternative kommunikationsformer og alternative metoder til sprogtilegnelse. Dette kan være TTT – tegn til tale, PECS, kommunikationstavler, øjenudpegning, Intensive Interaction, Karlstadmetoden, PODD, konkrete mm. Vi laver sprogvurdering på alle børn.

Desuden tilbyder vi et læringsmiljø som opfordrer til kommunikation. Dette kan være i et struktureret læringsmiljø ved kommunikationstavlen eller på legepladsen, hvor der er billeder af f.eks. dyr og Babblarne.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse, lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

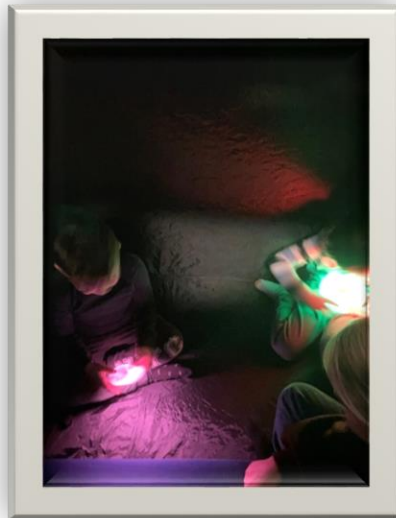
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

I Spiren tilbydes alle børn terapeutisk træning i et tværfagligt samarbejde mellem fysioterapeuterne og pædagogerne. Træningen kan foregå i træningssalen, på legepladsen eller i nærmiljøet. Legepladsen benyttes som et læringsrum, hvor der er mulighed for kropslig bevægelse. Dette kan være gynge, løbe ned ad bakkerne, hoppe i trampolin, cykle, træne i ganghjælpermidler mm.

I samarbejde med fysioterapeuter og forældre kan der udarbejdes en sensorisk profil på det enkelte barn. Denne profil kan give os en anvisning på, hvordan barnet sanser, og hvordan vi bedst kan støtte barnets udvikling.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

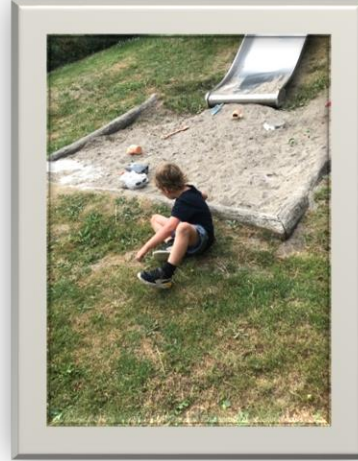
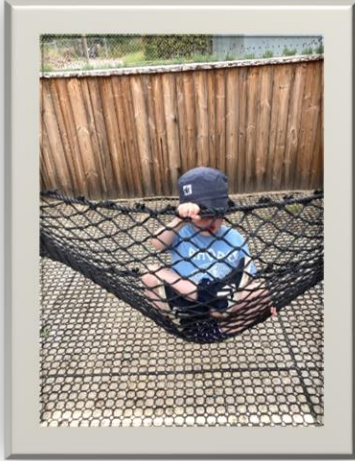
Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

I Spiren er vi på legepladsen i al slags vejr, og børnene har tilgang til sand, græs og vandpytter i regnvejr. Vi har en legeplads, som giver mulighed for at gå i ”skoven” og finde insekter. Vi har

mange frugt- og bærbuske på legepladsen, som giver rig mulighed for smagsprøver, når det er sæson. Vi har egen bus, og i det omfang det er muligt med den enkelte børnegruppe, besøger vi skov og strand.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

I Spiren arbejder vi med sang og musik i mange af dagens aktiviteter. Dette kan være til samling, hvor der synges og leges fagtesange eller i aktiviteter, hvor en sang kan motivere barnet til at udføre aktiviteten.

Vi har i Spiren mange traditioner. Vi fejrer barnets fødselsdag og holder sommerfest for hele familien samt bedsteforældreeftermiddag. Vi følger de traditioner, som følger med årets gang i kalenderen: jul, med bl.a. julecafé, Sankt Hans: bål og pølser, løb på legepladsen i forbindelse med efterårsferien.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Spiren arbejder vi med løbende supervision. Det er individuel supervision af en intern supervisor eller teamvis kollegial supervision. Der superviseres på baggrund af videooptagelse af samspillet mellem barn og voksen. Desuden afholder vi 2 gange om året en fælles aften, hvor hele personalet i fællesskab har mulighed for at se video og give faglig sparring til hinanden.

Vi udarbejder mål på det enkelte barn i samarbejde med forældrene og evaluerer løbende på, om målene er opnået. En gang om året laves en statusbeskrivelse på det enkelte barn, hvor barnets udvikling og udfordringer beskrives.

I efterår2022/vinter2023 har vi i personalegruppen arbejdet på et nyt arbejdsredskab, som skal sikre høj pædagogisk faglighed i arbejdet med det enkelte barn. Vi har udarbejdet en ny udviklingsplan, som sikrer dokumentation af vores faglige arbejde samt sikrer et fælles udgangspunkt og en fælles reference ramme. Der udarbejdes en udviklingsplan for hvert enkelt barn.

Fysioterapeuterne har journalpligt og skriver journal efter hver træning med børnene.

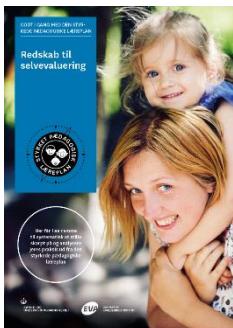
Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Læreplanen evalueres primo 2025. Læreplanen er udarbejdet i juni 2023 og gennemgået på personalemøde i august 2023.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC